UNIVERSITÄTS
BIBLIOTHEK
WUPPERTAL

BERGISCHE
UNIVERSITÄT
WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Opera Ciceronis Epistolica

Cicero, Marcus Tullius

Lvtetiae Parisiorum, ad Eidus Ianuar. Anno. MDXXII.Calculo Roma

Liber XV

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-687

Visual Library

M.T.C.EPISTOLARVM FAMILIARIVM LIBER.XV.

M.T.C.M.F.PROCON.S.P.D.CONSS.PRAET.TR.PL.SENATVI P.Q.R. SI VOS.B.V.B.E.E.Q.V.

ETſi nõ dubie mihi nunciabat̃ Parthos trãſiſſe Euphratẽ cũ oĩbus fere ſuis copiis,tñ ꝙ arbitrabar a M.Bibulo ꝓcõſule certiora de his rebus ad vos ſcribi poſſe,ſtatuebã mihi nõ neceſſe eſſe publice ſcribere ea,q̃ de alterius prouĩcia nunciarent̃. Poſtea vero q̃ certiſſimis auctoribus,legatis,nunciis,literis ſum certior factus, vel ꝙ tãta res erat,vel ꝙ nondũ audieramus Bibulũ in Syriã veniſſe,vel qa adminiſtratio huius belli mihi cũ Bibulo pene eſt cõmunis,q̃ ad me delata eſſent,ſcribenda ad vos putaui.Regis Antiochi Cõmageni legati primi mihi nunciarunt Parthorũ magnas copias Euphratẽ tranſire cœpiſſe.Quo nuncio allato, cũ eſſent nõnulli, qui ei regi minorẽ fidem habẽdã putarent,ſtatui expectandũ eſſe,ſi quid certius afferret̃.Ad.xiii.Calẽ.Octob.cũ exercitũ in Ciliciã ducerẽ,in finibꝰ Lycaoniç e Cappadocia mihi literę redditę ſunt a Tarchõdimoto,q fideliſſimus ſocius trãs Taurũ,amiciſſimuſq; Po.Ro.exiſtimat̃,Parcorẽ Orodi regis Parthorũ filiũ cũ permagno equitatu Parthico trãſiſſe Euphratẽ,& caſtra poſuiſſe Tybæ,magnũq; tumultũ eſſe in prouincia Syria excitatũ.Eodẽ die a Iãblicho Phylarcho Arabũ,quẽ hoĩes opinãt̃ bene ſentire, amicũq; eſſe reipu.noſtrę,literę de iiſdẽ rebꝰ mihi redditę ſunt.His rebꝰ allatis, etſi intelligebã ſocios infirme animatos eſſe,& nouarũ rerũ expectatione ſuſpẽſos,ſperabã tñ eos,ad quos iã acceſſeram,quiq; noſtrã cõſuetudinẽ,ĩtegritatẽq; ꝑſpexerãt,amiciores Po.Ro.eſſe factos: Ciliciã aũt firmiorẽ fore,ſi equitatus noſtri particeps facta eſſet.Et ob eã cauſam,& vt opprimerent̃ ii,q ex Cilicũ gẽte in armis eſſent,& vt hoſtis is,q eſſet in Syria,ſciret exercitũ Po.Ro.non modo nõ cedere his nũciis allatis,ſed etiã propius accedere,exercitũ ad Taurũ inſtitui ducere. Sed ſi quid apud vos auctoritas mea ponderis habet,in his ꝑſertim rebus,quas vos audiſtis,ego pene cerno, magnopere vos & hortor & moneo, vt his prouinciis ſerius vos qdẽ q̃ decuit, ſed aliqđ tñ cõſulatis.Nos quẽadmodũ ĩſtructos,& qbus ꝑſidiis munitos ad tãti belli opinionẽ miſeritis,nõ eſtis ignari:qđ ego negociũ nõ ſtultitia obcęcatus,ſed verecũdia deterritꝰ nõ recuſaui.Neq;.n.vnq̃ vllũ periculũ tantũ putaui,qđ ſubterfugere mallẽ, q̃ veſtræ auctoritati obtẽperare.Hoc aũt tpe res ſeſe ſic habet,vt niſi exercitũ tãtũ,quantũ ad maximũ bellũ mittere ſoletis,mature in has ꝓuincias miſeritis,ſummũ periculũ ſit,ne amittẽdę ſint oẽs hę ꝓuincię,qbus vectigalia Po.Ro.continent̃.Quãobrẽ vt in hoc prouinciali delectu ſpem habeatis aliquã,cauſa nulla eſt,neq; multi ſunt,& diffugiũt q ſunt,metu oblato.Et qđ genus hoc militum ſit,iudicauit vir fortiſſimꝰ M.Bibulus in Aſia, qui cũ vos ei permiſiſſetis delectũ habere,noluerit.Nã ſociorũ auxilia propter acerbitatẽ,atq; ĩiurias imperii noſtri,aut ita imbecilla ſunt,vt nõ multũ nos iuuare poſſint,aut ita alienata a nobis,vt neq; expectãdũ ab iis,neq; cõmittẽdũ iis qcq̃ eſſe videat̃.Regis Deiotari & volũtatẽ & copias quãtęcũq; ſunt,noſtras eẽ duco.Cappadocia eſt inanis.Reliq reges,tyrãniq;, neq; opibus ſatis firmi, nec volũtate ſunt. Mihi in hac paucitate militũ certe animꝰ nõ deerit. Spero ne cõſiliũ quidẽ.Quid caſurũ ſit, incertũ eſt.Vtinã ſaluti noſtrę cõſulere poſſimus,dignitati certe cõſulemus.Valete.

Motus Parthici.

Parcores.

Infirme animati.

Deiotarus

M.T.C.M.F.PROCON.S.P.D.CONSS.PRAET.TR.PL.SENATVI P.Q.R. SI.V.V.B.E.E.Q.V.

CVm Pridie Calẽ.Sextilis in ꝓuinciã veniſſem,neq; maturiꝰ ꝓpter itinerũ,& nauigationũ difficultatẽ venire potuiſſẽ, maxĩe cõuenire officio meo,reiq;pu.cõducere putaui,ꝑare ea, q̃ ad exercitũ,q̃q; ad rẽ militarẽ ꝑtinerẽt. Quę cũ eſſẽt a me cura magis,& diligẽtia,q̃ facultate, & copia cõſtituta,nũciiq;, & literę de bello a Parthis in ꝓuĩciã Syriã illato quotidie fere afferrent̃,iter mihi faciendũ ꝑ Lycaoniã,& ꝑ Iſauros,& ꝑ Cappadociã arbitratꝰ ſum.Erat enĩ magna ſuſpitio Parthos,ſi ex Syria egredi,atq; irrũpere in eã ꝓuinciã conarent̃, iter eos ꝑ Cappadociã,ꝙ ea maxime pateret,eſſe facturos.Itaq; cũ exercitu ꝑ Cappadociæ partẽ eã, q̃

Parthos eos.

Cybiſtra.

cũ Cilicia cõtinẽs eſt,iter feci,caſtraqꝫ ad Cybiſtra,qđ oppidũ eſt ad montẽ Taurũ,locaui, vt
Artuaſdes rex Armeni⁹ quocũqꝫ aĩo eſſet,ſciret nõ ꝓcul a ſuis finib⁹ exercitũ Po. Ro.eſſe, &
Deiotarũ fideliſſimũ regẽ,atqꝫ amiciſſimũ reip.noſtrę,maxime cõiunctũ haberẽ,cuius & cõſi
lio & opib⁹ adiuuari poſſet reſp.Quo cũ in loco caſtra haberẽ,eqtatũqꝫ ĩ Ciliciã miſiſſem, vt
& meus aduẽtus his ciuitatib⁹,q̃ in ea parte eſſent,nũciatus,firmiores aĩos hoĩm faceret, &
ego mature qd agereť in Syria ſcire poſſẽ,tp̃s ei⁹ tridui,qđ in his caſtris morabar,in magno
officio,& neceſſario mihi ponendũ putaui.Cũ.n. veſtra auctoritas interceſſiſſet, vt ego regẽ
Ariobarzanẽ, Heuſebẽ,& Philorhomęum tuerer,eiuſqꝫ regis ſalutẽ,incolumitatẽ,regnũqꝫ de
fenderẽ,regi,regnoqꝫ p̃ſidio eſſem,adiũxiſſetiſqꝫ ſalutẽ ei⁹ regis Po.ſenatuiqꝫ Ro.magnę curę
eſſe,qđ nullo vnq̃ de rege decretũ eſſet a noſtro ordine,exiſtimaui me iudiciũ veſtrũ ad regẽ
deferre debere,eiqꝫ p̃ſidiũ meũ,& fidẽ,& diligẽtiã polliceri,vt qñ ſalus ipſi⁹,ĩcolumitas regni
mihi cõmẽdata eſſet a vobis,diceret ſi qd vellet.Quę cũ eſſẽ in cõſilio meo cũ rege locut⁹, ini
tio ille or̃onis ſuę vobis maximas,vt debuit,deinde etiã mihi gr̃as egit,ꝙ ei ꝑmagnũ, & ꝑho
norificũ videbať,S.P.Q.R.tãtę curę eſſe ſalutẽ ſuã,meqꝫ tãtã diligẽtiã adhibere,vt & mea fi-
des,& cõmẽdatiõis vr̃ę auctoritas ꝑſpici poſſet.Atqꝫ ille p̃rio,qđ mihi maximę lętitię fuit,ita
mecũ locut⁹ eſt,vt nullas ĩſidias vitę ſuę,neqꝫ regno diceret ſe aut ĩtelligere fieri,aut etiã ſu-
ſpicari.Cũ ei ego gratulat⁹ eſſẽ,idqꝫ me gaudere dixiſſẽ,cohortat⁹ vt recordareť caſũ illũ ĩter
itus paterni,& vigilãter ſe tuereť,atqꝫ admonitu ſenat⁹ cõſuleret ſaluti ſuę,tũ a me diſceſſit
in oppidũ Cybiſtra.Poſtero aũt die,cũ Ariarate fratre ſuo,& cũ p̃rnis amicis maiorib⁹ natu
ad me ĩ caſtra venit:ꝑturbatuſqꝫ,& flẽs,cũ idẽ & frater faceret,& amici,meã fidẽ, & veſtrã cõ
mẽdationẽ ĩplorare cœpit.Cũ admirarer qd accidiſſet noui,dixit ad ſe ĩdicia manifeſtarũ inſi
diarũ eſſe delata,q̃ eſſẽt añ aduẽtũ meũ occultata,ꝙ ii q ea patefacere poſſẽt,ꝓpter metũ reti
cuiſſẽt.Eo aũt tp̃e ſp̃e mei p̃ſidii cõplureis ea,q̃ ſcirẽt,audacter ad ſe detuliſſe:in his amãtiſſi
mũ ſui,ſumma pietate p̃ditũ fratrẽ dicere ea,q̃ me quoqꝫ audiẽte dicebat,ſe ſollicitatũ eſſe vt
regnare vellet.Id viuo fr̃e ſuo accidere nõ potuiſſe,ſe tñ añ tp̃s illđ eã rẽ nũq̃ ĩ mediũ ꝓpter
ꝑiculi metũ ꝓtuliſſe.Quę cũ eſſet locut⁹,monui regẽ,vt oẽm diligẽtiã ad ſe cõſeruãdũ adhi-
beret:amicoſqꝫ in p̃ris ei⁹ fide,atqꝫ iudicio ꝓbatos hortat⁹ ſũ,regis ſui vitã docti caſu acerbiſ
ſimo p̃ris ei⁹ oĩ cura,cuſtodiaqꝫ defẽderẽt.Cũ rex a me equitatũ,cohorteſqꝫ de exercitu meo
poſtularet,etſi ĩtelligebã veſtro ſenatuſcõſulto,nõ mõ poſſe me id facere,ſed etiã debere,tñ cũ
reſp.poſtularet ꝓpter quotidianos ex Syria nũcios,vt q̃primũ exercitũ ad Ciliciç fines addu
cerẽ,cũqꝫ rex mihi patefactis iã ĩſidiis nõ egere exercitu Po.Ro.ſed poſſe ſe ſuis opib⁹ defẽde

Regnare quid.

re videreť,illũ cohortat⁹ ſũ,vt ĩ ſua vita cõſeruãda primũ regnare diſceret:a qb⁹ ꝑſp̃exiſſet ſi
bi ĩſidias paratas,ĩ eos vtereť iure regio:pœna afficeret eos,quos neceſſe eẽt,reliquos metu li
beraret.Pręſidio exercit⁹ mei ad eoꝝ q in culpa eſſẽt,timorẽ poti⁹,q̃ ad contẽtionẽ vtereť.Fo
re aũt,vt oẽs qñ ſenatuſcõſultũ noſſẽt,ĩtelligerẽt me regi,ſi op⁹ eẽt, ex auctoritate vr̃a p̃ſidio
eſſe futurũ.Ita cõfirmato illo,ex eo loco caſtra moui,iter in Ciliciã facere inſtitui:cũ hac opi
niõe e Cappadocia diſcederẽ,vt cõſilio vr̃o,caſu ĩcredibili,ac pene diuino regẽ,quẽ vos hono
rificẽtiſſime ap̃pellaſſetis nullo poſtulãte,quẽqꝫ meę fidei cõmẽdaſſetis,& cui⁹ ſalutẽ magnę vo
bis curę eẽ decreuiſſetis,me⁹ aduẽt⁹ p̃ſẽtib⁹ ĩſidiis liberaret.Qđ ad vos a me ſcribi nõ alienũ
putaui,vt ĩtelligeretis ex iis q̃ p̃ene acciderũt,vos multo añ,ne ea accidererẽt ꝓuidiſſe:eoqꝫ vos

Ariobarzanes.

ſtudioſi⁹ feci certiores,ꝙ ĩ rege Ariobarzane ea mihi ſigna videor virtutis,ĩgenii,fidei,bene
uolẽtięqꝫ erga vos ꝑſp̃exiſſe,vt nõ ſine cã tãtã curã ĩ ei⁹ vos ſalutẽ,diligẽtiãqꝫ videamini cõtu
liſſe.Valete.

M.T.C.PROCON.M.CATONI.S.D.

CVm ad me legati miſſi ab Antiocho Cõmageno veniſſẽt in caſtra ad Iconiũ
ad.iii.No.Sep.iiqꝫ mihi nũciaſſẽt regis Parthorũ filiũ, quocũ eſſet nupta re
gis Armenioꝝ ſoror,ad Euphratẽ cũ maximis Parthoꝝ copiis,multarũqꝫ p̃
terea gẽtiũ magna manu veniſſe,Euphratẽqꝫ iã trãſire cœpiſſe,diciqꝫ Arme
niũ regẽ ĩ Cappadociã ĩp̃etũ eſſe facturũ,putaui ꝓ nr̃a neceſſitudine me hoc
ad te ſcribere oportere.Publice ꝓpter duas cauſas nihil ſcripſi,ꝙ & ip̃m Cõmagenũ legati di
cebãt ad ſenatũ ſtatim nũcios,literaſqꝫ miſiſſe:& exiſtimabã M.Bibulũ ꝓcõſulẽ,q circiter Id⁹

Ab Epheſo

Sextilis ab Epheſo in Syriã nauib⁹ ꝓfectus erat,ꝙ ſecũdos vẽtos habuiſſet, iã in ꝓuinciã ſuã
ꝑueniſſe.Cui⁹ literis oĩa certiora platũ iri ad ſenatũ putabã. Mihi vt in hm̃õi re,tãtoqꝫ bello,
maximę curę eſt,vt q̃ copiis,& opib⁹ tenere vix poſſum⁹,ea mãſuetudine,& cõtinẽtia noſtra,
ſociorũ fidelitate teneam⁹.Tu velim,vt cõſueſti,nos abſenteis diligas,& defendas. Vale.

M.T.C.IMPE.M.CATONI.S.D.

SVmma tua auctoritas fecit,meūq; ꝑpetuū de tua ſingulari virtute iudiciū,
vt magni mea intereſſe putarē,& res eas quas geſſiſſem,tibi notas eſſe,& nō
ignorari a te,qua ęqtate,& cōtinētia tuerer ſocios, prouinciāq; adminiſtra-
rem.His.n.a te cognitis arbitrabar facilius me tibi,q̄ vellē probaturū.Cū in
prouinciā pridie Calē.Sexti.veniſſem,& ꝓpter anni tēpus ad exercitū mihi
cōfeſtim eſſe eundū videretur,biduum Laodiceę fui,deinde Apameę quatri
duū,triduū Synadis,totidē dies Philomeli.Quibus in oppidis cū magni conuentus fuiſſent,
multas ciuitates acerbiſſimis tributis,& grauiſſimis vſuris, & falſo ęre alieno liberaui. Cūq;
ante aduentū meū ſeditione quadā exercitus eſſet diſſipatꝰ,quinq; cohortes ſine legato, ſine
Trib.militū,deniq; etiā ſine cēturione vllo apud Philomelū cōſediſſent,reliquus exercitꝰ eēt
in Lycaonia,M.Māneio legato īperaui,vt eas qnq; cohorteis ad reliquū exercitū duceret,co
actoq; in vnū locū exercitu caſtra ī Lycaonia apud Iconiū faceret.Qđ cū ab illo diligēter eēt
actum,ego in caſtra ad.VII.Calē.Septē.veni,cū interea ſuperioribus diebꝰ ex ſenatuſcōſulto
& euocatorū firmā manū,& eqtatū ſatis idoneū,& ppl'orū liberorū, regūq;,& ſocioꝝ auxilia
volūtaria cōparauiſſem.Interim cū exercitu luſtrato iter in Ciliciā facere cœpiſſem,Calē.Se-
ptē.legati a rege Cōmageno ad me miſſi,ꝑtumultuoſe, neq; tn̄ nō vere Parthos in Syriā trāſ
iſſe nūciauerūt. Quo audito vehemēter ſum cōmotus,cū de Syria,tū de mea ꝓuincia,de re-
liqua deniq; Aſia.Itaq; exercitū mihi ducendū per Cappadocię regionē eā, q̄ Ciliciā attinge-
ret,putaui.Nā ſi me in Ciliciā demiſiſſem,Ciliciā quidē ipſam ꝓpter mōtis Amani naturā fa
cile tenuiſſem.Duo ſunt.n.aditus in Ciliciā ex Syria,quorū vterq; paruis p̄ſidiis ꝓpter angu
ſtias intercludi pōt:nec eſt qcq̄ Cilicia cōtra Syriā munitius.Sed me Cappadocia mouebat,q̄
patet a Syria,regeſq; habet finitimos,q etiā ſi ſunt amici nobis, tn̄ aperte Parthis iīmici eſſe
nō audēt.Itaq; in Cappadocia extrema nō lōge a Tauro apud oppidū Cybiſtra caſtra feci,vt
& Ciliciā tuerer,& Cappadociā tenēs noua finitimorū cōſilia impedirē.Interea in hoc tanto
motu,tātaq; expectatione maximi belli,rex Deiotarꝰ, cui nō ſine cauſa plurimū ſemꝑ & meo,
& tuo,& ſenatus iudicio tributū eſt,vir cū beneuolētia,& fide erga Po.Ro.ſingulari,tū p̄ſtā
ti magnitudine,& animi,& cōſilii,legatos ad me miſit,ſe cū oībꝰ ſuis copiis in mea caſtra eē
venturū.Cuius ego ſtudio,officioq; cōmotus,egi ei ꝑ literas gratias,idq; vt maturaret,hor-
tatus ſum.Cū aūt ad Cybiſtra ꝓpter rationē belli quinq; dies eſſem cōmoratus,regē Ariobar
zanē,cuius ſalutē a ſenatu te auctore cōmendatā habebā,p̄ſentibus inſidiis neq; opinantē li-
beraui:neq; ſolū ei ſaluti fui,ſed etiā curaui,vt cū auctoritate regnaret.Metrā,& eū quem tu
diligēter mihi cōmēdaras Athenęū, īportunitate Athenaidis exilio multatos,maxima apud
regē auctoritate,gratiaq; cōſtitui. Cūq; magnū bellū in Cappadocia concitaret,ſi ſacerdos ar
mis ſe,qđ facturus putabat,defenderet,adoleſcēs & equitatu,& peditatu,& pecunia paratus,
& toto iis,qui nouari aliqd volebāt,perfeci vt e regno ille diſcederet,Rexq; ſine tumultu, ac
ſine armis,omi auctoritate aulę cōmunita,regnū cū dignitate obtineret.Interea cognoui mul
torū literis,atq; nunciis magnas Parthorū copias Arabū ad oppidū Antiochiā acceſſiſſe, ma
gnūq; eorū equitatū, q in Ciliciā trāſiſſet,ab equitatu in eorū turmis, & a cohorte p̄toria,q̄
erat Epiphaneę p̄ſidii cauſa,occidione occiſum. Quare cū viderē a Cappadocia Parthorū co
pias auerſas nō lōge a finibus eſſe Cilicię,q̄ potui maximis itineribꝰ ad Amanū exercitū du-
xi.Quo vt veni,hoſtē ab Antiochia receſſiſſe,Bibulū Antiochię eſſe cognoui. Deiotarū cōſe
ſtim iā ad me veniētē cū magno & firmo eqtatu,& peditatu,& cū oībꝰ ſuis copiis certiorē fe
ci,nō videri eſſe cauſam,cur abeſſet a regno:meq; ad eū ſi qd forte noui accidiſſet,ſtatim lite
ras,nūcioſq; miſſurū eſſe.Cūq; eo aīo veniſſem,vt vtriq; prouīcię,ſi ita tp̄s ferret,ſubuenirē,
tamen id quod iam ante conſtitueram, vehementer intereſſe vtriuſq; prouīciæ pacare Ama
num,& perpetuum hoſtem ex eo monte tollere,agere perrexi.Cūq; me diſcedere ab eo mon
te ſimulaſſem,& alias parteis Cilicię petere,abeſſemq; ab Amano iter vniꝰ diei, & caſtra apđ
Epiphaneam feciſſem ad quartum Idus Octobris,cum adueſperaſceret,expedito exercitu ita
noctu iter feci,vt ad.III.Idus Octobris cum luceſceret,in Amanum aſcenderem, diſtributiſq;
cohortibus,& auxiliis,cum aliis Quintus frater legatus mecum ſimul,aliis C. Pontius lega-
tus,reliquis Marcus Manneius,& Lucius Tulleius legati præeſſent, pleroſq; nec opinanteis
oppreſſimus,qui occiſi,captiq; ſunt,interclusi reliqui.Fugeranam autem,quę fuit non vici in
ſtar,ſed vrbis,q; erat Amani caput,itemq; Sepyram, & Ceminorim,acriter, & diu repugnā-

Magni mea intereſſe.

Aditus ex Syria in Ciliciā.

Deiotari laudes.

Sacerdos.

Q̄ potui maximis itineribꝰ.

Partes.

Adueſperaſceret.

Fugerana vrbis iſtar.

Anteluca- tibus,Pōtino illā partē Amani tenēte,ex antelucano tēpore vſq; ad horā diei decimā,magna
nū tēpus. multitudine hoſtiū occiſa cepimꝰ,caſtellaq; ſex capta,cōplura incēdimus. His rebꝰ ita geſtis
Arę Alexā. caſtra in radicibꝰ Amani habuimꝰ apud Aras Alexādri quatriduū,& in reliquiis Amani de
lendis,agriſq; vaſtādis,q̄ pars eiꝰ mōtis meę prouincię eſt,id tēpus oē cōſumpſimꝰ. Confectis
Pindeniſū. his rebus ad oppidū Eleuchēcilicū Pindeniſum exercitū adduxi:qđ cū eſſet altiſſimo,& mu-
nitiſſimo loco,ab hiſq; incoleret, q ne regibꝰ quidē vnq̄ paruiſſent,cū & fugitiuos reciperēt,
& Parthorū aduētū acerrime expectarēt, ad exiſtimationē imperii ꝑtinere arbitratus ſum,
cōprimere eorū audaciā: quo facilius etiā cęterorū animi,q alieni eſſent ab īperio noſtro,frā
gerentur. Vallo,& foſſa circūdedi,ſex caſtellis,caſtriſq; maximis ſepſi: aggere,vineis, turribꝰ
oppugnaui:vſuſq; tormētis multis,multis ſagittariis,magno labore meo,ſine vlla moleſtia,
ſumptuve ſociorū,ſeptimo quinquageſimo die rē cōfeci,vt oībus partibus vrbis diſturbatis,
Tebarani. aut incēſis,cōpulſi in poteſtatē meā peruenirent.His erant finitimi pari ſcelere,& audacia Te
barani.Ab his Pindeniſo capto obſides accepi.Exercitū in hyberna dimiſi. Quint.fratrē nego
tio p̄poſui,vt in vicis,aut captis,aut male pacatis exercitus collocaret. Nūc velim tibi ſic ꝑ
ſuadeas,ſi de his rebꝰ ad ſenatū relatū ſit,me exiſtimaturū ſūmā mihi laudē tributā,ſi tu ho
norē meū ſentētia tua cōprobaris.Idq; etſi talibꝰ de rebꝰ grauiſſimos hoīes,& rogare ſolere,
& rogari ſcio,tn̄ admonēdū potius te a me,q̄ rogandū puto.Tu es.n.is,q me tuis ſentētiis ſę
piſſime ornaſti,q oratione,q p̄dicatione,q ſummis laudibꝰ in ſenatu,in cōcionibus ad cęlum
extuliſti.Cuius ego ſemꝑ tanta eſſe verborū pōdera putaui, vt vno verbo tuo cū mea laude
cōiuncto,oīa cōſequi me arbitrarer.Te deniq; memini,cū cuidā clariſſimo, atq; optimo viro
ſupplicationē nō decerneres,dicere te decreturū,ſi referret ob eas res,quas is conſul in vrbe
Supplica- geſſiſſet.Tu idē mihi ſupplicationē decreuiſti togato,nō vt multis rep.bene geſta, ſed, vt ne
tio togata mini,repu.cōſeruata.Mitto ꝙ inuidiā,ꝙ pericula,ꝙ omeis meas tēpeſtates,& ſubieris,& mul
decreta. to etiā magis, ſi ꝑ me licuiſſet, ſubire paratiſſimꝰ fueris: ꝙ deniq; inimicū meū, tuū inimicū
Cauſa defē putaris:cuius etiā interitū,vt facile ītelligerē,mihi quātū tribueres,Milonis cauſa in ſenatu
denda. defendēda approbaris.A me aūt hęc ſunt ꝓfecta,q̄ ego in beneficii loco non pono,ſed in veri
teſtimonii,atq; iudicii:nō vt p̄ſtantiſſimas tuas virtutes tacitus admirarer: quis.n.idē non fa
cit?ſed in oībus orationibꝰ,ſentētiis dicēdis,cauſis agēdis,oībus ſcriptis,gręcis,latinis, omnī
deniq; varietate literarū mearū,te nō modo iis quos vidiſſemꝰ,ſed iis de q̄bus audiſſemꝰ,oī-
bus anteferrē.Quęres fortaſſe,quid ſit,ꝙ ego neſcio qđ gratulationis & honoris a Senatu tā
ti ęſtimē:agā iā tecū familiariter,vt eſt & ſtudiis,& officiis noſtris mutuis, & ſumma amici-
Inanis glo- tia dignū,& neceſſitudine etiā paterna.Si quiſq̄ fuit vnq̄ remotus,& natura,& magis etiā,vt
ria vitanda mihi q̄dē ſentire videor,ratiōe atq; doctrina ab inani laude,& ſermonibꝰ vulgi,ego ꝓfecto is
ſum.Teſtis eſt cōſulatus meus,in quo,ſicut in reliqua vita,fateor ea me ſtudioſe ſecutū, ex q̄
bus vera gloria naſci poſſet:ipſam quidē gloriā ꝑ ſe nunq̄ putaui expetendā.Itaq; & prouīciā
Sacerdotiū ornatā,& ſpem nō dubiā triūphi neglexi.Sacerdotiū deniq;,cū (quēadmodū te exiſtimare ar
bitror)nō difficillime cōſeq poſſem, nō appetiui.Idē poſt iniuriā acceptā,quā tu reip.calami
tatē ſemꝑ appellas,meā nō modo nō calamitatē,ſed etiā gloriā,ſtudui q̄ ornatiſſima Senatus
Augur Ci. populiq; Ro.de me iudicia intercedere.Itaq; & Augur poſtea fieri volui,qđ antea neglexerā,
& eū honorē,q a Senatu tribui rebꝰ bellicis ſolet,neglectū a me olim,nūc mihi expetendū pu
to.Huic meę voluntati,in qua ineſt aliqua vis deſiderii,ad ſanandū vulnus iniurię,vt faueas
adiutorq; ſis,qđ paulo an̄ me negarā rogaturū,vehemēter te rogo:ſed ita, ſi non ieiunū hoc
neſcio qd,qđ ego geſſi,& contēnendū videbit, ſed tale,atq; tantū,vt multi nequaq̄ paribꝰ re
bus honores ſummos a ſenatu cōſecuti ſint.Equidē etiā mihi illud aīaduertiſſe videor,(Scis
em̄ q̄ attēte te audire ſoleā)te nō tā res geſtas,q̄ mores,inſtituta,atq; vitā imperatorū ſpecta
re ſolere in habēdis,aut non habendis honoribus. Qđ ſi in mea cauſa conſiderabis, reperies
me exercitu ībecillo cōtra metū maximi belli firmiſſimū p̄ſidiū habuiſſe,ęq̄tatē,& continētiā.
His ego ſubſidiis ea ſum cōſecutꝰ,q̄ nullis legionibꝰ cōſequi potuiſſem,vt ex alieniſſimis ſo-
ciis amiciſſimos,ex infideliſſimis firmiſſimos redderē,animoſq; nouarū rerū expectatione ſuſ
pēſos ad veteris imperii beneuolentiā traducerē.Sed nimis hęc multa de me,p̄ſertim ad te,a
quo vno oīm ſociorū querelę audiunt:cognoſces ex iis,q meis inſtitutis ſe recreatos putāt.
Clientelę. Cūq; oēs vno ꝓpe cōſenſu,de me apud te ea,q̄ mihi optatiſſima ſunt,p̄dicabūt,tū duę maxi-
Cyprus in- mę clientelę tuę Cyprus inſula,& Cappadocię regnū,tecū de me loquent. Puto etiā regē De
ſula &c. iotarū,q vni tibi eſt maxime neceſſariꝰ.Quę ſi etiā maiora ſūt,& in oībꝰ ſeculis pauciores vi

ri reperti ſunt,q̃ ſuas cupiditates,ꝗ qui hoſtiũ copias vincerent,eſt ꝑfecto tuũ,cũ ad res belli
cas hęc q̃ rariora & difficiliora ſunt,genera virtutis adiũxeris ipas etiā illas res geſtas iuſtio
res eſſe,& maiores putare.Extremũ illud eſt,vt quaſi diffidēs rogationi meę,philoſophiā ad Philoſo-
te allegē,qua nec mihi charior vlla vnq̃ res in vita fuit,nec hoīm generi maius a deis munꝰ phia.
vllũ eſt datũ.Hęc igit̃,q̃ mihi tecũ cōmunis eſt ſocietas ſtudiorũ,atq; artiũ noſtrarũ, q̃bus a
pueritia dediti,ac deuincti,ſoli propemodũ philoſophiā illā verā,& antiquā,quę quibuſdam
otii eē,ac deſidię videtur,in forũ,atq; in rēpu.atq; in ipſam aciem pene deduximus,tecũ agit
de mea laude,cui negari a Catone fas eſſe non puto. Quamobrem ſic tibi perſuadeas velim,
ſi mihi tua ſententia tributus honos ex meis literis fuerit, me exiſtimaturũ cum auctoritate
tua,tum beneuolentia erga me,mihi quod maxime cupierim,contigiſſe. Vale.

M.CATO.M.T.C.IMPE.S.P.D.

QVod & reſpu.me,& noſtra amicitia hortat̃,libenter facio,vt tuā virtutē, in Tuā virtu
nocentiā,diligētiā cognitā in maximis rebus,domi togati,armati foris,pari tem togati.
induſtria adminiſtrare gaudeā.Itaq; qđ ꝑ meo iudicio facere potui,vt inno
cētia,cōſilioq; tuo defenſā ꝑuiciā, ſeruatũ Ariobarzanis cũ ipo rege regnũ,
ſociorũ reuocatā ad ſtudiũ imperii noſtri voluntatē,ſentētia mea,& decreto
laudarē,feci.Supplicationē decretā,ſi tu qua in re nihil fortuito, ſed ſumma
tua rōne,& cōtinētia reip.ꝑuiſum eſt,diis īmortalibꝰ gratulari nos,q̃ tibi referre acceptũ ma
uis,gaudeo.Q; ſi triũphi ꝑrogatiuā putas ſupplicationē,& idcirco caſum potius,q̃ te lauda
ri mauis,neq; ſupplicationē ſequit̃ ſemꝑ triumphus,& triumpho multo clarius eſt ſenatũ iu
dicare potius māſuetudine, & īnocētia imperatoris ꝑuinciā,q̃ vi militũ aut benignitate deo
rum retentā,atq; cōſeruatā eſſe.Qđ ego mea ſentētia cēſebā, atq; hęc ego idcirco ad te cōtra
conſuetudinē meā pluribus ſcripſi,vt qđ maxime volo exiſtimes me laborare,vt tibi perſua-
deam,me & voluiſſe de tua maieſtate, qđ ampliſſimũ ſum arbitratus, & qđ tu maluiſti factũ
eſſe gaudere. Vale,& nos dilige,& inſtituto itinere ſecuritatē diligentiāq; ſociis, & reip.ꝑſta.

M.T.C.M.CATONI S.P.D.

LAetus ſum laudari me,inquit Hector, opinor apud Neuiũ,abs te pater lau Laudari a
dato viro.Ea eſt.n.profecto iucũda laus,q̃ ab iis proficiſcit̃,qui ipſi in laude laudato.
vixerunt.Ego vero vel gratulatione literarũ tuarũ, vel teſtimoniis ſentētię Laus iucun
dictę nihil eſt qđ me nō aſſecutũ putem.Idq; mihi tũ ampliſſimũ,tũ gratiſ- da.
ſimũ eſt,te libēter amicitię dediſſe, qđ liquido veritati dares.Et ſi nō modo
vnus,verũ etiā multi Catones eſſent in ciuitate noſtra,in qua vnũ extitiſſe Cato.
mirabile eſt,quem ego currũ,aut quā lauream cũ tua laudatione conferrē: Nam ad meũ ſen
ſum,& ad illud ſyncerũ,ac ſubtile iudiciũ nihil poteſt eſſe laudabilius,q̃ ea tua oratio, q̃ eſt
ad me perſcripta a meis neceſſariis.Sed cauſam meę volũtatis,nō eñ dicam cupiditatis,expo
ſui tibi ſuperioribus literis.Quę etiā ſi parũ iuſta tibi viſa eſt,hanc tñ habet rationē,vt non
nimis concupiſcendus honos,ſed tñ ſi deferatur a ſenatu, minime aſpernādus eſſe videatur.
Spero autem illum ordinem pro meis ob rempu.ſuſceptis laboribus,me non indignum ho-
nore,vſitato pręſertim exiſtimaturũ.Quod ſi ita erit,tantũ ex te peto,quod amiciſſime ſcri-
bis,vt cum tuo iudicio,qđ ampliſſimũ eſſe arbitraris,mihi tribueris, ſi id quod maluero ac-
ciderit,gaudeas.Sic eñ feciſſe te, & ſcripſiſſe, & verius ſenſiſſe video: reſq; ipſa declarat tibi
illum honorem noſtrum ſupplicationis fuiſſe iucundũ,ꝙ ſcribendo affuiſti.Hæc enim ſena-
tuſcōſulta nō ignoro ab amiciſſimis eius,cuius de honore agitur,ſcribi ſolere.Ego,vt ſpero,
te propediem videbo:atq; vtinam repub.meliore,q̃ timeo. Vale.

M.T.C.PROCONS.M.MARCELLO CON.S.P.D.

TE & pietatis in tuos,& animi in rēpu.& clariſſimi atq; optimi conſulatus C.Marcel
lo cōſule facto fructũ cepiſſe vehemēter gaudeo.Non dubito quin ꝑ̃ſentes ſentiant.
Nos quidē lōginqui,& a te ipo miſſi in vltimas gēteis,ad cęlũ mehercule tollimꝰ ve
riſſimis,ac iuſtiſſimis laudibꝰ.Nā cũ te a pueritia tua vnice dilexerim,tuq; me in omni gene
re ſemꝑ ampliſſimũ eſſe,& volueris,& iudicaris,tũ hoc vel tuo facto,vel Po.Ro.de te iudicio
multo acriꝰ,vehemētiuſq; diligo,maximaq; lętitia afficior,cũ ab hoībꝰ prudētiſſimis,viriſq;
optimis, oībꝰ dictis,factis,ſtudiis,inſtitutis,vel me tui ſimilē eſſe audio,vel te mei.Vnũ vero
ſi addis ad ꝑclariſſimas res cōſulatus tui,vt aut mihi ſuccedat q̃primũ aliq̃s, aut ne qd acce-
dat tēporis ad id,qđ tu mihi,& ſenatuſcōſulto,& lege finiſti,oīa me per te cōſecutũ putabo.

Cura vt valeas,& me abſentē diligas,atq; defendas.Quę mihi de Parthis nūciata ſunt, q̄a nō putabā a me etiā nūc ſcribenda eſſe publice,propterea ne pro familiaritate quidē noſtra voluí ad te ſcribere,ne cū ad conſulē ſcripſiſſem,publice viderer ſcripſiſſe. Vale.

M.T.C.PROCONS.C.MARCELLO CONS.DESIG.S.P.D.

Honorē tibi deos fortunare volo.

MAxima ſum lętitia affectus,cū audiui te cōſulē factū eſſe, eūq; honorem tibi Deos fortunare volo, atq; a te pro tua, parētiſq; tui dignitate adminiſtrari. Nam cū te ſemper dilexi,amauiq;,cū mei amantiſſimū cognoui in omni varietate rerū mearū,tum patris tui pluribus beneficiis, vel defenſus triſtibus temporibus,vel ornatus ſecūdis, neceſſe eſt vt & ſim totus veſter, & eſſe debeam.Cū p̄ſertim matris tuę grauiſſimæ,atq; optimæ fœminæ,maiora erga ſalutē,dignitatemq; meam ſtudia,q̄ erant a muliere poſtulanda,perſpexerim. Quapropter a te peto maiorem in modū,vt me abſentē diligas,atq; defendas. Vale.

Diligere. Amare.

M.T.C.PROCON.M.MARCELLO COLLEGAE.S.D.P.

MArcellum tuū cōſulē factū,teq; ea lętitia affectum eſſe, quā maxime optaſti, mirum in modum gaudeo,idq; cum ipſius cauſa,tum ꝙ te omnibus ſecundiſſimis rebus digniſſimū iudico, cuius erga me ſingularem beneuolentiā, vel in labore meo,vel in honore perſpexi. Totam deniq; domū veſtram, vel ſalutis,vel dignitatis meę ſtudioſiſſimā,cupidiſſimāq; cognoui.Quare gratum mihi feceris,ſi vxori tuæ Iunię grauiſſimæ,atq; optimæ fœminæ,meis verbis eris gratulatus.A te id,quod ſueſti,peto,me abſentem diligas,atq; defendas. Vale.

M.T.C.IMP.C.MARCELLO CONS.DESIG.S.P.D.

QVando id accidit,qđ maxime mihi fuit optatū, vt oīm Marcellorū, Marcellinorum etiā,(mirificus.n.nominis,ac generis veſtri fuit erga me ſemper animus).Quando ergo ita accidit,vt omniū veſtrū ſtudio tuus cōſulatus ſatiſfacere poſſet,in quē meę res geſtę,lauſq;,& honor earū potiſſimū incideret, peto a te id,qđ facillimū factu ſit,non aſpernante,vt confido,ſenatu, vt q̄honorificentiſſimū ſenatuſconſultū literis meis recitatis faciendū cures.Si mihi tecū minus eſſet,q̄ eſt cū tuis oībus,allegarē ad te illos,a q̄bus intelligis me p̄cipue diligi. Patris tui beneficia in me ſunt ampliſſima.Neq;.n.ſaluti meę,neq; honori amicior quiſq̄ dici poteſt.Frater tuus quāti me faciat,ſemperq; fecerit,eſſe hominem qui ignoret,arbitror neminem.Domus tua deniq; tota me ſemper omnibus ſummis officiis ꝓſecuta eſt. Neq; vero tu in me diligendo cuiq̄ conceſſiſti tuorū.Quare a te peto maiorem in modū, vt me per te q̄ornatiſſimum velis eſſe,meāq; & in ſupplicatione decernenda, & in cęteris rebus exiſtimationē ſatis tibi eſſe commendatam putes. Vale.

Hominem neminem.

M.T.C.IMP.C.MARCELLO CONS.DESIG.S.P.D.

QVantę tibi curę meus honos fuerit,& q̄ idem extiteris conſul in me ornādo & amplificādo,qui fueras ſemp cū parētibus tuis, & cū tota domo, etſi res ipſa loquebat̄,cognoui tñ ex meorū oīm literis.Itaq; nihil ē tātū,qđ ego nō tua cauſa debeā, facturuſq; ſim nō ſtudioſe, ac libenter. Nā magni intereſt, cui debeas:debere aūt nemini malui,q̄ tibi,cui me cū ſtudia cōmunia, beneficia paterna,tuaq; iam ante cōiunxerant,tum accedit, mea quidē ſententia maximū vinculū,ꝙ ita rēpu.geris,atq; geſſiſti,qua mihi charius nihil eſt,vt quantū tibi oēs boni debeant,quo minus tantundē ego vnus debeā,non recuſem. Quāobrē tibi velim hi ſint exitus,quos mereris,& quos fore cōfido.Ego,ſi me nauigatio nō morabitur, quę incurrebat in ipſas Eteſias,propediem te,vt ſpero,videbo. Vale.

Eteſiæ.

M.T.C.IMP.L.PAVLO CONS.DESI.S.P.D.

ETſi mihi nūq̄ fuit dubiū, quin te populus Ro.pro tuis ſummis in rēpu. meritis,& ꝓ ampliſſima familię dignitate,ſummo ſtudio,cūctis ſuffragiis cōſulem facturus eſſet, tñ incredibili lętitia ſum affectus, cū id mihi nūciatū eſt: eūq; honorē tibi deos fortunare volo,a teq; ex tua,maiorūq; tuorū dignitate adminiſtrari. Atq; vtinā pręſens illū diem mihi optatiſſimum videre potuiſſem,proq; tuis ampliſſimis erga me ſtudiis, atq; bñficiis tibi operā meā, ſtudiūq; nauare.Quā mihi facultatē,quādo hic nec opinatus,† & improuiſus ꝓuinciæ caſus eripuit,tñ vt te conſulem rēpub. pro tua dignitate gerentem videre poſſim,magnopere a te

Nauare tibi operam.
† nec improuiſus.

ꝑeto,vt oꝑrã des,efficias,ne quid mihi fiat iniurię,neve quid tẽporis ad meũ annuũ munus
accedat.Qđ ſi feceris,magnus ad tua priſtina erga me ſtudia cumulus accedet. Vale.

M.T.C.IMP.L.PAVLO CONS.S.P.D.

MAxime mihi fuit optatũ Romæ eſſe tecũ multas ob cauſas, ſed ꝑcipue vt &
in ꝑtẽdo,& in gerẽdo cõſulatu meũ debitũ tibi ſtudiũ ꝑſpicere poſſes. At
ꝑtitionis qdẽ tuę ratio mihi ſemꝑ fuit explorata,ſed tñ nauare oꝑrã vole- Operam
bã.In conſulatu vero cupio eqdẽ te minus habere negotii: ſed moleſte fero nauare.
me cõſulẽ tuũ ſtudiũ adoleſcẽtis ꝑſpexiſſe:te meũ cũ id ętatis ſim,ꝑſpice
re nõ poſſe.Sed ita,fato neſcio quo cõtigiſſe arbitror, vt tibi ad me ornãdũ
ſemꝑ detur facultas,mihi ad remunerandũ nihil ſuppetat,ꝑter volũtatẽ.Ornaſti conſulatũ,
ornaſti reditũ meũ.Incidit meũ tẽpus rerũ gerẽdarũ in ipm cõſulatũ tuũ.Itaq; cũ & tua ſum
ma amplitudo,& dignitas,& meus magnus honos,magnaq; exiſtimatio poſtulare videaẽ,vt
a te plurimis verbis cõtẽdã,ac ꝑtã,vt ꝗhonorificẽtiſſime Senatuſcõſultũ de meis rebꝰ geſtis
faciẽdũ cures,nõ audeo vehemẽter a te cõtẽdere,ne aut ipſe tuę ꝑꝑtuę cõſuetudinis erga
me oblitus eſſe videar,aut te oblitũ putẽ. Quare vt te velle arbitror,ita faciã,atq; ab eo,quẽ
oẽs gẽtes ſciũt de me optime meritũ,breuiter ꝑtã.Si alii cõſules eſſent,ad te potiſſimũ Paule
mitterẽ,vt eos mihi ꝗamiciſſimos redderes. Nũc cũ tua ſumma poteſtas,ſummaq; auctori-
tas,notaq; oĩbus noſtra neceſſitudo ſit,vehemẽter te rogo,vt & ꝗhonorificẽtiſſime cures de
cernẽdũ de meis rebꝰ geſtis,& ꝗcelerrime.Dignas res eſſe & honore,& gratulatione cogno-
ſces ex iis literis quas ad te,& collegã,& Senatũ publice miſi:omniũq; mearũ reliquarũ rerũ,
maximeq; exiſtimationis meæ procurationẽ ſuſceptã velim habeas.In primiſq; tibi curæ ſit,
qđ abs te ſuꝑioribus quoq; literis ꝑtiui,ne mihi tempus prorogetur.Cupio te cõſulẽ vide
re,omniaq; quæ ſꝑro cũ abſens, tum etiã præſens te conſule aſſequi. Vale.

M.T.C.C.CASSIO PROQVAEST.S.P.D.

MArcũ Fabiũ,ꝙ mihi amicũ tua cõmendatione das,nullũ in eo facio queſtũ.
Multi.n.anni ſunt,cũ ille in ære meo eſt, & a me diligiẽ ꝓpter ſummã eius In ęre meo
humanitatẽ,& obſeruãtiã.Sed tñ,ꝙ ab eo egregie diligeris, multo ei ami-
cior ſum factus.Itaq;,ꝗꝗ ꝓfecerint literę tuæ,tñ aliquãto plus cõmẽdatio-
nis apud me habuit animus ipſius erga te mihi ꝓſpectus & cognitus. Sed
de Fabio faciemus ſtudioſe q̃ rogas, tu multis de cauſis vellẽ me cõuenire
potuiſſes.Primũ,vt te,quẽ iãdiu plurimi facio,tãto ĩteruallo viderẽ.Deĩde
vt tibi,qđ feci ꝑ literas, poſſem p̃ſens gratulari.Tũ vt quibus de rebus vellemus,tu tuis,ego
meis inter nos cõmunicaremus.Poſtremo vt amicitia noſtra,q̃ ſummis officiis ab vtroq; cul
ta eſt,ſed lõgis interuallis tẽporis interruptã cõſuetudinẽ habuit,cõfirmareẽ vehementius.
Id quãdo nõ accidit,vtemur bono literarũ,& eadẽ fere abſentes,q̃ ſi corã eſſemꝰ, cõſeqmur.
Vnus ſcilicet ille fructus q in te vidẽdo eſt,ꝑcipi literis nõ poteſt,alter gratulationis eſt,& is
quidẽ exilior,q̃ ſi tibi,te ipm intuẽs gratularer.Sed tñ & feci ante,& facio nũc,tibiq; cũ ꝓ re Gratul.
rũ magnitudine,quas geſſiſti,tũ ꝓ opportunitate tẽporis gratulor,ꝙ te de ꝓuincia decedẽtẽ
ſumma laus,& ſumma gratia ꝓuincię ꝓſecuta eſt. Tertiũ eſt,vt id qđ de noſtris rebus corã
cõmunicaſſemus inter nos,cõficiamus idẽ literis.Ego cęterarũ rerũ cauſa tibi Romã ꝓꝑrã-
dũ magnoꝑe cẽſeo.Nã & ea q̃ reliqui,tranquilla de te erãt,& hac tua recẽti victoria tã clarũ
aduentũ tuũ fore intelligo.Sed ſi q̃ ſunt onera tuoꝝ,ſi tãta ſunt vt ea ſuſtinere poſſis, nihil
tibi erit lautius,nihil glorioſius.Sin maiora,cõſidera,ne in alieniſſimũ tẽpus cadat aduentus
tuus.Huiꝰ rei totũ cõſiliũ tuũ eſt.Tu.n.ſcis qd ſuſtinere poſſis. Si potes,laudabile,atq; popu
lare eſt.Sin plane nõ potes,abſens hoĩm ſermones faciliꝰ ſuſtinebis.De me aũt idẽ tecũ iis ago
lr̃is,qđ ſuꝑioribus egi,vt omneis tuos neruos ĩ eo cõtẽdas,ne qd mihi ad hãc prouinciã,quã
& Senatus & Populus annuã eſſe volũt,tẽporis ꝓrogeẽ.Hoc a te ita cõtẽdo, vt in eo fortu-
nas meas poſitas putẽ.Habes Paulũ noſtrũ noſtri cupidiſſimũ,eſt Curio,eſt Furnius.Sic ve-
lim enitare,quaſi in eo ſint mihi oĩa.Extremũ illud eſt de iis q̃ ꝓpoſuerã,confirmatio noſtrę
amicitię,de qua pluribus verbis nihil opus eſt.Tu puer me appetiſti: ego aũt ſemꝑ ornamẽto Ornamẽto
te mihi fore duxi.Fuiſti etiã p̃ſidio triſtiſſimis meis tẽporibus.Acceſſit poſt tuũ diſceſſum fa præſidioq;
miliaritas mihi cũ Bruto tuo maxima.Itaq; in veſtro ingenio,& induſtria mihi plurimũ, & eſſe.
ſuauitatis,& dignitatis cõſtitutũ puto.Id tu,vt tuo ſtudio cõfirmes,te vehemẽter rogo:lite
raſq; ad me,& continuo mittas,& cũ Romam veneris,ꝗſæpiſſime. Vale.

M.T.C.C.CASSIO.S.P.D.

ETſi vterqꝫ noſtrũ ſpe pacis,& odio ciuilis ſanguinis abeſſe a belli neceſſaria ꝑtinacia voluit,tñ quãdo eius cõſilii princeps ego fuiſſe videor,plus fortaſſe tibi p̄ſtare ipſe debeo,q̃ a te expectare. Etſi,vt ſępe ſoleo mecũ recordari,ſermo familiaris meus tecũ,& itẽ mecũ tuus adduxit vtrũqꝫ noſtrũ ad id cõſiliũ,vt vno ꝯſilio putaremus ſi nõ totã cauſam, at certe noſtrũ iudiciũ definiri cõuenire, neqꝫ quiſq̃ hãc noſtrã ſententiã vere vnq̃ rep̄hẽdit. Pręterea,q arbitrant̃ melius eſſe deleri oĩno rẽp.q̃ imminutã, & debilitatã manere. Ego aũt ex interitu eius nullã ſpem ſcilicet mihi ꝓponebã, ex reliquiis magnã.Sed ea ſunt cõſecuta,vt magis mirũ ſit accidere illa potuiſſe,q̃ nos nõ vidiſſe ea futura,nec cũ hoĩes eſſemus,diuinare potuiſſe.Eqdẽ fateor meã cõiecturã hãc fuiſſe,vt illo quaſi quodã fatali ꝯſilio facto,& victores cõmuni ſaluti cõſulere vellent,& victi ſuę. Vtrũqꝫ aũt poſitũ eſſe arbitrari in celeritate victoris. Quę ſi fuiſſet,eãdẽ clemẽtiã expta eſſet Aphrica, quã cognouit Aſia,quã etiã Achaia,&,vt opinor,ipſo legato,ac dep̄catore.Amiſſis aũt tẽporibꝰ q̃ plurimũ valẽt,p̄ſertim in bellis ciuilibus,interpoſitus annꝰ alios induxit vt victoriã ſperarẽt,alios vt ipm̃ vinci cõtemnerẽt: atqꝫ horũ maloꝝ oĩm culpã fortuna ſuſtinet.Quis.n.aut Alexandrini belli tãtã morã huic bello adiũctũ iri,aut neſcio quẽ iſtũ Pharnacẽ Aſię terrorẽ illaturũ putaret? Nos tñ in cõſilio pari, caſu diſſimili vſi ſumus.Tu.n.eã ꝑtẽ petiſti,vt & cõſiliis intereſſes,& qđ maxime curã leuat,futura animo perſpicere poſſes.Ego qui feſtinaui vt Cæſarem in Italia viderẽ,(Sic enim arbitramur) eũqꝫ multis honeſtiſſimis viris conſeruatis redeũtẽ,ad pacẽ currẽtẽ,vt aiũt,incitarẽ,ab illo longiſſime,& abſum,& abfui. VERSOR aũt in gemitu Italiæ,& in vrbis miſerrimis querelis,qbus aliqd opis fortaſſe ego pro mea,tu pro tua,pro ſua quiſqꝫ ꝑte ferre potuiſſet, ſi auctor affuiſſet.Quare velim pro tua erga me bene-
Magni uolẽtia,ſcribas ad me qd videas,qd ſentias,qd expectãdũ,quid agẽdũ nobis exiſtimes. Magni
erũt li- erũt mihi tuæ literę:atqꝫ vtinã primis illis quas Luceria miſeras,paruiſſem.ſine vlla eñ mo-
teræ. leſtia dignitatem meam retinuiſſem. Vale.

M.T.C.C.CASSIO.S.P.D.

Litera. PVto te iã ſuppudere, cũ hæc tertia epiſtola ante te oppreſſit, q̃ tu ſchedulã,
Idola. aut literã,ſed nõ vrgeo.Lõgiores.n.expectabo,vel potius exigã. Ego ſi ſemꝑ
Spectra. haberẽ cui darẽ,vel ternas in hora darẽ.Fit eñ neſcio qd, vt quaſi corã adeſſe videare,cũ ſcribo aliqd ad te.Neqꝫ id κατ᾽ εἴδη,ἢ φαντασίας vt dicũt tui
Catius Epicureus. amici noui,q putãt etiam διανοητικὰς φαντασίας ſpectris Catianis excitari. Nã ne te fugiat Catius inſuꝑ Epicureus,q nuper eſt mortuus,quæ ille Gargatius etiã ante Democritus εἴδωλα, hic ſpectra nominat. his aũt ſpectris etiã ſi oculi poſſent feriri,ꝙ velis ipſa currũt,animus q poſſit,ego nõ video: doceas tu me oportebit. Cum ſaluus veneris,in mea ne poteſtate ſit ſpectrũ tuũ,vt ſimulac mihi collibitũ ſit,de te cogitare illud occurrat,neqꝫ ſolũ de te,q mihi hæres in medullis. Sed ſi inſulã Britanniã cœpero cogitare,eius εἴδωλον mihi aduolabit ad pectus.Sed hæc poſterius:tento eñ te quo animo accipias.Si.n.ſtomachabere,& moleſte feres,plura dicemus,poſtulabimuſqꝫ ex q̃ hęreſi vi hoĩbꝰ armatis deiectus ſis,in eã reſtituare.In hoc interdicto nõ ſolet addi in hoc anno. Quare ſi iã
Nũciũ re- bienniũ,aut trienniũ eſt,cũ virtuti nũciũ remiſiſti,delinitus illecebris voluptatis,in integro
mittere. res nobis erit. q̃q̃ qcũ loquor? cũ vno fortiſſimo viro,q poſtea q̃ forũ attigiſti, nihil feciſti, niſi pleniſſimũ ampliſſimę dignitatis.in iſta ipſa αἱρέσει metuo ne plus neruoꝝ ſit,q̃ ego putarim.Si modo eã tu ꝓbas.Quid tibi in mẽtẽ venit,inquies? quia nihil habebã aliud,qđ ſcriberem:de rep.enim nihil ſcribere poſſum,neqꝫ enim qđ ſentio libet ſcribere. Vale.

M.T.C.C.CASSIO.S.P.D.

Præpoſteri PRæpoſteros habes tabellarios, etſi me quidem non offendunt,ſed tamen cũ
tabellarii. a me diſcedunt flagitant literas:cum ad me veniũt,nullas afferunt.Atqꝫ id ipſum facerent cõmodius,ſi mihi aliquid ſpatii ad ſcribendũ darent,ſed Pe-
Petaſati. taſati veniũt,comites ad portam expectare dicunt:ergo ignoſces,alteras habebis,has breueis,ſed expecta πάντα περὶ πάντων. Etſi ego me tibi purgo, cũ tui ad me inanes veniãt,ad te cũ epiſtolis reuertãtur,tñ ad te ſcribã aliquid.Nos hic D.Syllam patrẽ mortuũ habebamus : alii latronibus, alii cruditate dicebant. populus non curabat,combuſtũ enim eſſe cõſtabat.hoc tu pro ſapientia tua feres ęquo ani-

mo,q̃q̃ πρόσωπον πόλεως amiſimus.Cęſarē putabāt moleſte laturū,verētē ne haſta refrixiſſet. Perſonam
Mindius Marcellus,& Accius Pigmētarius valde gaudebat ſe aduerſariū ꝑdidiſſe. De Hiſpa vrbis.
nia noui nihil,ſed expectatio valde magna,rumores triſtiores,ſed ἀδέσποτοι.Panſa noſter pa Haſtam re
ludatus ad.iii.Cal.Ian.ꝓfectus eſt,vt quis intelligere poſſet,id q̄d tu nuꝑ dubitare cœpiſti,τὸ frigere.
καλὸν,δι᾽ αὐτὸ αἱρετὸν eſſe.Nā ꝙ multos miſeriis leuauit, & ꝙ ſe in his malis hominē ꝓbuit,
mirabilis eū virorꝝ bonorꝝ beneuolētia ꝓſecuta eſt. Tu ꝙ adhuc Brūduſii moratus es,valde
probo,& gaudeo:& mehercule puto te ſapiēter facturū,ſi ἀχρεῖος πῖλος fueris.Nobis q̄dē q
te amamus, erit gratū.&,amabo te,cū dabis poſthac aliquid domū literarū, mei memineris. Amabo te.
Ego nunq̃ queq̃ ad te cum ſciam,ſine meis literis ire patiar. Vale.

M.T.C.C.CASSIO S.P.D.

LOngior epiſtola fuiſſet,niſi eo ipſo tempore ꝑtita eſſet a me, cū iam iretur Iocatur.
ad te:longior autem ſi φαιδρὸν aliquem habuiſſet. Nam σπουδάζειν ſine
ꝑiculo vix poſſumus.Ridere igiť, inquies,poſſumus.Nō mehercule facilli
me,verūtamē aliā aberrationē a moleſtiis nullā habemꝰ. Vbi igitur,īquies,
philoſophia tua? & q̄dē in Culina mea moleſta eſt.Pudet enim ſeruire:itaq; Phia vbi.
facio,me alias res agere,ne cōuitiū Platonis audiā.De Hiſpania nihil adhuc
certi,nihil omnino noui. Te abeſſe,mea cauſa moleſte fero,tua gaudeo.Sed flagitat tabella
rius.Valebis igitur,meq; vt a puero feciſti,amabis.

C.CASSIVS.M.T.C.S.P.D.

NOn mehercule in hac mea ꝑegrinatione quicq̃ libentius facio,q̃ ſcribo ad
te.Videor enim cū ꝓ̄ſente loqui,& iocari. Nec tamē hoc vſu venit propter
ſpectra Catiana: pro quo tibi proxima epiſtola tot ruſticos Stoicos regerā,
vt Catiū Athenis natū eſſe dicas.Panſam noſtrū ſecunda volūtate hominē
paludatū exurrexiſſe cū ipſius cauſa gaudeo,tū mehercule etiā oīm noſtrū.
Spero em̄ hoīes intellecturos,quāto ſit oībus odio crudelitas,& quāto amo
ri probitas,& clementia,atq; ea quę maxime mali ꝑtant, & cōcupiſcant,ad bonos ꝑuenire.
Difficile eſt.n.hoībus ꝑſuadere τὸ καλὸν δι᾽ αὐτὸ αἱρετὸν eſſe,ἡδονὴν vero & δι᾽ ἀξίαν virtute,iu
ſtitia,τῷ καλῷ parari,& verū,& ꝓbabile eſt.Ipſe.n.Epicurus,a quo oēs Catii,& Amaſinii ma Epicurus.
li verborꝝ īterp̄tes ꝓficiſcunť,dicit,οὐκ ἔστιν ἡδέως ἄνευ τοῦ καλῶς,καὶ δικαίως ζῆν.Itaq; & Pāſa q
ἡδονὴν ſequiť,virtutē retinet:& ii q a nobis φιλήδονοι vocanť, ſunt φιλόκαλοι,καὶ φιλοδίκαιοι,
omneiſq; virtutes & colūt,& retinēt.Itaq; Sylla, cuius iudiciū ꝓbare debemus, cū diſſentire Sylla.
ꝓ̄hos videret,nō q̄ſiuit q̄d bonū eſſet,& oīa bona coemit.cuiꝰ ego mortē forti mehercule aīo
tuli.Nec tn̄ Cæſar diutius nos eū deſiderare patieť.Nā habet damnatos,quos ꝓ illo nobis re
ſtituat:nec ipſe ſectorē deſiderabit,cū filiū viderit.Nūc ad rēp.redeā.Quid ī Hiſpaniis gerať, Sector.
reſcribe.Pereā,niſi ſollicitus ſum,ac malo veterē,& clemētē dominū habere,q̃ nouū,& crude
lē expꝑiri. Scis Cneus q̃ ſit fatuus, ſcis quomodo crudelitatē virtutē putet, ſcis q̃ ſe ſemꝑ a Cn.Pomp.
nobis deriſum putet.Vereor,ne nos ruſtice gladio velit † ἀντικτηρίσαι.q̄d fiat,ſi me diligis,re †ἀντιμυκτη
ſcribe.Hui q̃ velim ſcire vtrū iſtas ſollicito animo,an ſoluto legas.Scies.n.eodē tēpore,q̄d me ρίσαι.
facere oporteat,ne lōgior ſim.Vale,& me vt facis,ama.Si Cęſar vicit,celeriter me expecta.

M.T.C.C.TREBONIO.S.P.D.

ORatorem meū,ſic enim inſcripſi,Sabino tuo cōmēdaui.Natio me hominis Orator
impulit,vt ei recte putarem.niſi forte candidatorꝝ licentia hic quoq; vſus, Ciceronis.
hoc ſubito cognomen arripuit: etſi modeſtus eius vultus, ſermoq; cōſtās
habere quiddā a Curibus videbatur. Sed de Sabino ſatis. Tu mi Treboni
quādo ad amorē meū aliquantū olim diſcedens addidiſti, quo tolerabilius
feramus igniculū deſiderii tui,crebris nos literis appellato,atq; ita, ſi idem
fiet a nobis. q̃q̃ duę cauſę ſunt,cur frequētior in iſto officio eſſe debeas,q̃ nos.Primū,ꝙ olim
ſolebant,qui Romæ erant,ad prouinciales amicos de rep.ſcribere:nūc tu nobis ſcribas opor
tet.Res enim publica iſtic eſt.Deinde ꝙ nos aliis officiis tibi abſenti ſatiſfacere poſſumꝰ : tu
nobis niſi literis,nō video qua re alia ſatiſfacere poſſis.Sed cętera ſcribes ad nos poſtea. Nūc
hęc primo cupio cognoſcere,iter tuū cuiuſmodi ſit ad nos,vbi Brutum noſtrū videris,q̃diu
ſimul fueris.Deinde cum proceſſeris longius,de bellicis rebus,de toto negotio,vt exiſtimare
poſſimus quo ſtatu ſimus.Ego tātū me ſcire putabo, quantū ex tuis literis habebo cognitū.
Cura vt valeas,meq; ames amore illo tuo ſingulari. Vale.

M.T.C.C.TREBONIO.S.P.D.

Accedere.

CT epiſtolam tuā legi libēter,& librū libētiſſime:ſed tñ in ea voluptate hunc
accepi dolorē,ꝙ cū incendiſſes cupiditatē meā,cōſuetudinis augendę noſtrę,
(nā ad amorē qdē nihil poterat accedere) tū diſcedis a nobis,meq; tāto deſi
derio afficis,vt vnā mihi cōſolationē relinquas,fore vt vtriuſq; noſtrū abſen
tis deſideriū crebris,& longis epiſtolis leniatur.Qđ ego nō modo de me tibi
ſpondere poſſum,ſed de te etiā mihi.Nullā eñ apud me reliquiſti dubitatio
nem,quantū me amares.Nā,vt illa omittā,quę ciuitate teſte feciſti,cū mecū inimicitias com
municaſti,cū me cōcionibus tuis defendiſti,cū quęſtor in mea, atq; in publica cauſa conſulū
parteis ſuſcepiſti,cū trib.pl.quæſtor nō paruiſti,cui tuus p̃ſertim collega pareret:vt hęc recē
tia quę meminero ſemp,obliuiſcar,quę tua ſollicitudo de me in armis,q̄ lętitia ĩ reditu,quæ
cura,q dolor,cū ad te curę,& dolores mei ꝓferrent,Brunduſiū deniq; te ad me vēturū fuiſſe,
niſi ſubito in Hiſpaniā miſſus eſſes:Vt hęc igit̃ omittā,quę mihi tāti æſtimanda ſunt,quāti

Amatoria.

vitā æſtimo,& ſalutē meā,Liber iſte,quē mihi miſiſti,quantā habet declarationē amoris tui!
Primū,ꝙ tibi facetū videt̃ quicqd ego dixi,qđ aliis fortaſſe non idē.Deinde ꝙ illa ſiue faceta
ſint,ſiue ſic fiūt narrāte te,venuſtiſſima.quin etiam ante q̄ ad me veniatur,riſus omnis ꝑne
cōſumitur. Q; ſi in his ſcribēdis nihil aliud,niſi qđ neceſſe fuit,de vno me tādiu cogitauiſ-
ſes,ferreus eſſem,ſi te nō amarē.Cū vero ea q̄ ſcriptura ꝑſecutus es,ſine ſummo amore co-
gitare nō potueris,nō poſſum exiſtimare plus quē q̄ a ſe ipſo,q̄ me a te amari.Cui quidē ego
amori,vtinā cęteris rebus poſſem,amore certe reſpondebo:quo tñ ipſo tibi cōfido futurū ſa
tis.Nūc ad epiſtolā venio,cui copioſe,& ſuauiter ſcriptæ nihil eſt qđ multa reſpondeā. Pri-
mū eñ ego illas Caluo literas miſi,nō plus q̄ has,quas nūc legis,exiſtimās exituras.Aliter.n.
ſcribimus qđ eos ſolos quibus mittimus,aliter qđ multos lecturos putamus.Deinde ingeniū
eius melioribus extuli laudibus,q̄ tu id vere potuiſſe fieri putas.Primū ꝙ ita iudicabā,acu-
te mouebat̃:genus quoddā ſequebatur:in quo iudicio lapſus,quo valebat, tñ aſſequebatur,

Literę recō ditæ.

qđ probaret.Multę erāt & reconditæ literæ,vis nō erat.Ad eā igitur adhortabar. In excitā-
do autē & in acuendo plurimū valet,ſi laudes eū,quē cohortere.Habes de Caluo iudiciū, &
conſiliū meū.Conſiliū,ꝙ hortandi cauſa laudaui:iudiciū,ꝙ de ingenio eius valde exiſtimaui
bene.Reliquū eſt,tuā ꝓfectionē amore proſequar,reditū ſpe expectē,abſentē memoria colam,
omne deſiderium literis mittēdis,accipiendiſq; leniam. Tu velim tua in me ſtudia,& officia
multū tecū recordere:quæ cū tibi liceat,mihi nefas ſit obliuiſci,non modo virū bonū me exi
ſtimabis,verū etiam te a me amari plurimū iudicabis. Vale.

M.T.C.EPISTOLARVM FAMILIARIVM. LIBER.XVI.

M.T.C.ET CICERO F.TIRONI HVMANISS.ET OPT.S.P.D.

Quæ tibi eſſent opus

VIde quāta in te ſit ſuauitas.duas horas Thirei fuimus.Xenomenes
hoſpes tā te diligit,q̄ ſi vixerit tecū.Is oīa pollicitus eſt,q̄ tibi eſſent
opus:facturum puto.Mihi placebat ſi firmior eſſes,vt te Leucadem
deportares,vt ibi te plane cōfirmares. Videbis,quid Curio, qd Ly-
ſoni, quid Medico placeat . Volebā ad te Marionē remittere,quem
cum meliuſcule tibi eſſet, ad me mitteres:ſed cogitaui vnas literas
Marionem afferre poſſe,me autē crebras expectare.Poteris igitur,&
facies,ſi me diligis,vt quotidie ſit Acaſtus ĩ portu.Multi erūt qbus
recte literas dare poſſis,q ad me libēter ꝓferāt. Equidē Patras euntē
neminē p̃termittā.Ego omnē ſpem tui diligenter curandi in Curio

Paulo.ſ. poſt,aut ſerius.

habeo.Nihil poteſt illo fieri humanius,nihil noſtri amātius.Ei te totū trade:malo te paulo
valentē,q̄ ſtatim imbecillū videre.Cura igitur nihil aliud,niſi vt tu valeas, cętera ego cura-
bo.Etiam atq; etiam vale.Leucade proficiſcens.VII.Idus Nouemb.

M.T.C.TIRONI.S.P.D.

SEptimū iam diem Corcyrę tenebamur.Qu.autē pater,& filius Butroti ſolliciti era-
mus de tua valetudine mirum in modum,nec mirabamur nihil a te literarum. His
enim vētis iſtinc nauigatur,qui ſi eſſent,nos Corcyrę nō ſederemus. Cura igitur te
& confirma:& cum cōmode,& ꝑ valetudinem,& ꝑ anni tempus nauigare poteris,ad nos